Farmacie 2-011 2.5.2011 12:00 Str. 93
proLékaře.cz | 28.3.2026

piribedil: Considerations on its membrane-crossing potential. Int. J. Pharm. 1992; 80, 39–49.
16. **Young, R. C., Mitchell, R. C., Brown, T. H., Ganellin, C. R., Griffiths, R., Jones, M., Rana, K. K., Saunders, D., Smith, L. R., Sore, N. E., Wilks, T. J.:** Development of a new physicochemical model for brain penetration and its application to the design of centrally acting H2 receptor histamine antagonists. J. Med. Chem. 1988; 31, 656–671.
17. **Kaliszan, R., Markuszewski, M.:** Brain/blood distribution described by a combination of partition coefficient and molecular mass. Int. J. Pharm. 1996; 145, 9–16.
18. **Kelder, J., Grootenhuis, P. D. J., Bayada, D. M., Delbressine, L. P. C., Ploemen, J.-P.:** Polar molecular surface as dominating determinant for oral absorption and brain penetration of drugs. Pharm. Res. 1999; 16, 1514–1519.
19. **Clark, D. E.:** Rapid calculation of polar molecular surface area and its application to the prediction of transport phenomena. 2. Prediction of blood-brain barrier penetration. J. Pharm. Sci. 1999; 88, 815–821.
20. **Pan, D., Iyer, M., Liu, J.:** Constructing optimum blood barrier QSAR models using a combination of 4D--molecular similarity measures and cluster analysis. J. Chem. Inf. Comput. Sci. 2004; 44, 2083–2098.
21. **Abraham, M. H., Weathersby, P. K.:** Hydrogen bonding. 30. Solubility of gases and vapors in biological liquids and tissues. J. Pharm. Sci. 1994; 83, 1450–1456.
22. **Feher, M., Sourial, E., Schmidt, J. M.:** A simple model for the prediction of blood-brain partitioning. Int. J. Pharm. 2000; 201, 239–247.
23. **West, S.D., Mowrey, D. H.:** Characterization of reversed-phase HPLC solvent selectivity for the prediction of adjusted retention indices and resolution. J. Chromatogr. Sci. 1991; 29, 497–502.

NOVÉ KNIHY

Mučaji, P., Nagy, M. **Saponíny, výskyt, vlastnosti a možnosti využitia vo farmácii.** Martin: Osveta 2010; 136 s.

Recenzované dielo je u nás prakticky prvou mongrafiou o saponínoch, ktoré tvoria dôležitú skupinu obsahových látok približne v 100 čeľadiach rastlín.

Autori, páni doc. PharmDr. Pavel Mučaji, PhD. a prof. Ing. Milan Nagy, CSc., vysokoškolskí učitelia Katedry farmakognózie a botaniky Farmaceutickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, sa v tomto diele po úvodných kapitolách venujú základným definíciam, klasifikácie a charakteristike najdôležitejších zástupcov saponínov, ďalej popisujú ich biosyntézu, hlavné vlastnosti a význam, aký hrajú tieto látky v živote rastlín.

V ďalšom popisujú drogy s obsahom saponínov, ktoré sú v Slovenskom liekopise v I. Vydaní, s expektoračným, diuretickým, antiexsudatívnym, adaptogénnym a protizápalovým účinkom. Následne potom pozornosť venujú priemyselne významným saponínovým drogám a komplexne popisujú ich biologické účinky.

V závere monografie autori uvádzajú izoláciu, analýzu a stanovenie obsahu a identifikáciu saponínov.

Analýza obsahu monografie ukazuje, že je v nej vhodne dodržaná rovnováha medzi teoretickými poznatkami a praktickou aplikáciou využitia saponínov vo farmaceutickom, kozmetickom a potravinárskm priemysle s upozornením nielen na ich pozitívne, ale i negatívne účinky. Cenné sú aj informácie o saponínoch vyskytujúcich sa v morských živočíchoch, ktoré tvoria mimoriadne perspektívnu oblasť zdrojov nových látok z tejto skupiny. Pre svoju konzistentnú a komplexnú formu spracovania základných informácií a údajov som presvedčený, že táto monografia bude nenahraditeľnou príručkou vedeckých pracovníkov, doktorandov, ale i študentov pracujúcich a zaujímajúcich sa o tieto prírodné látky.

J. Čižmárik